

zonde - georiënteerd evangelie *versus* schepping - georiënteerd evangelie

‘Hooft het woord van Jahweh, gij Israëlieten, want Jahweh heeft een rechtszaak met de bewoners van het land, omdat er geen trouw, geen liefde en geen kennis van God is in het land.

Vloeken, liegen, moorden, stelen en echtbreken! Men pleegt geweld, bloedbad volgt op bloedbad.

Daarom treurt het land, al wat er woont kwijnt weg, de dieren van het veld en alles wat vliegt;

zelfs de vissen in zee komen om.’ (Hosea.4:1-3)

Ons modelvoorbeeld, Paulus rede in Athene

Ze namen hem mee naar de Areopagus en zeiden: 'Kunt u ons uitleggen wat die nieuwe leer is die door u wordt uitgedragen? Want wat u zegt, klinkt ons vreemd in de oren; we willen graag weten wat u bedoelt.'

Alle Atheners en de vreemdelingen die er wonen hebben immers voor haast niets anders tijd dan voor het uitwisselen van de nieuwste ideeën. Paulus richtte zich tot de leden van de Areopagus en zei: 'Atheners, ik heb gezien hoe buitengewoon godsdienstig u in ieder opzicht bent. Want toen ik in de stad rondliep en alles wat u vereert nauwlettend in ogenschouw nam, ontdekte ik ook een altaar met het opschrift: "Aan de onbekende god." Wat u vereert zonder het te kennen, dat kom ik u verkondigen.

De God die de wereld heeft gemaakt en alles wat er leeft, Hij die over hemel en aarde heerst, woont niet in door mensenhanden gemaakte tempels. Hij laat zich ook niet bedienen door mensenhanden alsof er nog iets is dat hij nodig heeft, hij die zelf aan iedereen leven en adem en al het andere schenkt.

Uit één mens heeft hij de hele mensheid gemaakt, die hij over de hele aarde heeft verspreid; voor elk volk heeft hij een tijdperk vastgesteld en hij heeft de grenzen van hun woongebied bepaald.

Het was Gods bedoeling dat ze hem zouden zoeken en hem al tastend zouden kunnen vinden, aangezien hij van niemand van ons ver weg is. Want in hem leven wij, bewegen wij en zijn wij. Of, zoals ook enkele van uw eigen dichters hebben gezegd: "Uit hem komen ook wij voort." Maar als wij dan uit God voortkomen, mogen we niet denken dat het goddelijke gelijk is aan een beeld van goud of zilver of steen, het werk van een ambachtsman, door mensen bedacht. God slaat echter geen acht op de tijd waarin men Hem niet kende, maar roept nu overal de mensen op om een nieuw leven te beginnen, want hij heeft bepaald dat er een dag komt waarop hij een rechtvaardig oordeel over de mensheid zal laten vellen door een man die hij voor dat doel heeft aangewezen. Het bewijs dat het om deze man gaat, heeft hij geleverd door hem uit de dood te doen opstaan.' (Hd.17:19)

Zonde georiënteerd evangelie

Het 'AcdB model' - De opbouw van een boeiende en zinvolle redenering

Elke sabbat sprak Paulus in de synagoge en trachtte hij Joden en Grieken te overtuigen. (Hd.18:4)

A

PROBLEEM?

Mensen zijn eerder *verdeeld* wat 'oplossingen' betreft, maar *neigen eensgezind te zijn* wat 'problemen' betreft

B

HOOP/VISIE?

Mogelijkheden & verlangens

C

OPLOSSING?

- Wat aangenomen wordt
 - De brug tot de oplossing? A → B
- De hendel om het veranderingsproces in gang te zetten

D

EN NU?

- Welke actie moet ik ondernemen?
- Hoe kan ik hier deel van uitmaken?

Zonde georiënteerd evangelie

Hoe het 'zonde' denkkader het evangelie in een hoek drijft...

Maakt 'zonde' tot de probleemzone voor de redenering, het vertrekpunt van elke evangelie conversatie

A

PROBLEEM?

DE ZONDE

- Ver van God
- openstaande zondesschuld
- Reddeloos verloren / hel
- Je bent een zondaar

Hoe kan ik van mijn zonden gered worden?

Hoe kom ik van zonde vrij?
leid mij naar het kruis van
Jezus... (lied 413)

C

OPLOSSING?

HET KRUIS

- Het reddingsmechanisme
- Jezus stierf voor mijn zonden

- *Opstanding?*
- *Geest van God?*

- Systematische theologie:

Betekenis kruis: **98%**

Betekenis opstanding: **2%**

D

EN NU?

OPROEP: bekering tot vergeving = gered!

EVANGELISATIE

DISCIPELSCHAP

Godsvrucht = B & B

Zelfverloochening = ascetisme

Heiliging = detox kuur

B

HOOP/VISIE?

DE HEMEL

- Dicht bij God
- Zondevergeving (hoger doel?)
- Behoudenis / eeuwig leven
- kind van God

5 tekortkomingen voor 'zonde' als het probleem

- ✓ Geen **gemeenschappelijk raakvlak** in de huidige tijd, inspiratieloze hoop, aanvechtbaar en discutabel probleem, creëert openingen voor beschuldiging van hypocrisie, *...biedt kennelijk geen doeltreffende oplossing voor het probleem!!!*
- ✓ Het zondeprobleem vereist NIET dat **God** centraal in de kijker komt - je kunt een moraliteitsdiscussie hebben zonder dat God noodzakelijk is (kern: moraliteit geen theologie) God wordt in het beste geval gereduceerd tot een strenge 'Wetgever'
- ✓ Minimaliseert **menswording** als een vermomming, een mantel om onze wereld te betreden Jezus' rol is hoofdzakelijk gereduceerd tot 'Verlosser' en niet langer 'Heer' *naar de Schrift*
- ✓ Houdt een **negatief mensbeeld** in, zonde kenmerkt het karakter en vormt nu de identiteit
- ✓ Roept **grote levensvragen** op, waarom zijn we hier? Hoe kunnen we iets weten? Wat is er nu speciaal aan mensen? Zo ja, wat?

De basis van het zonde georiënteerd evangelie

De leer van de erfzonde is niet enkel een 'beginsel' **maar een wereldvisie**

SCHEPPING

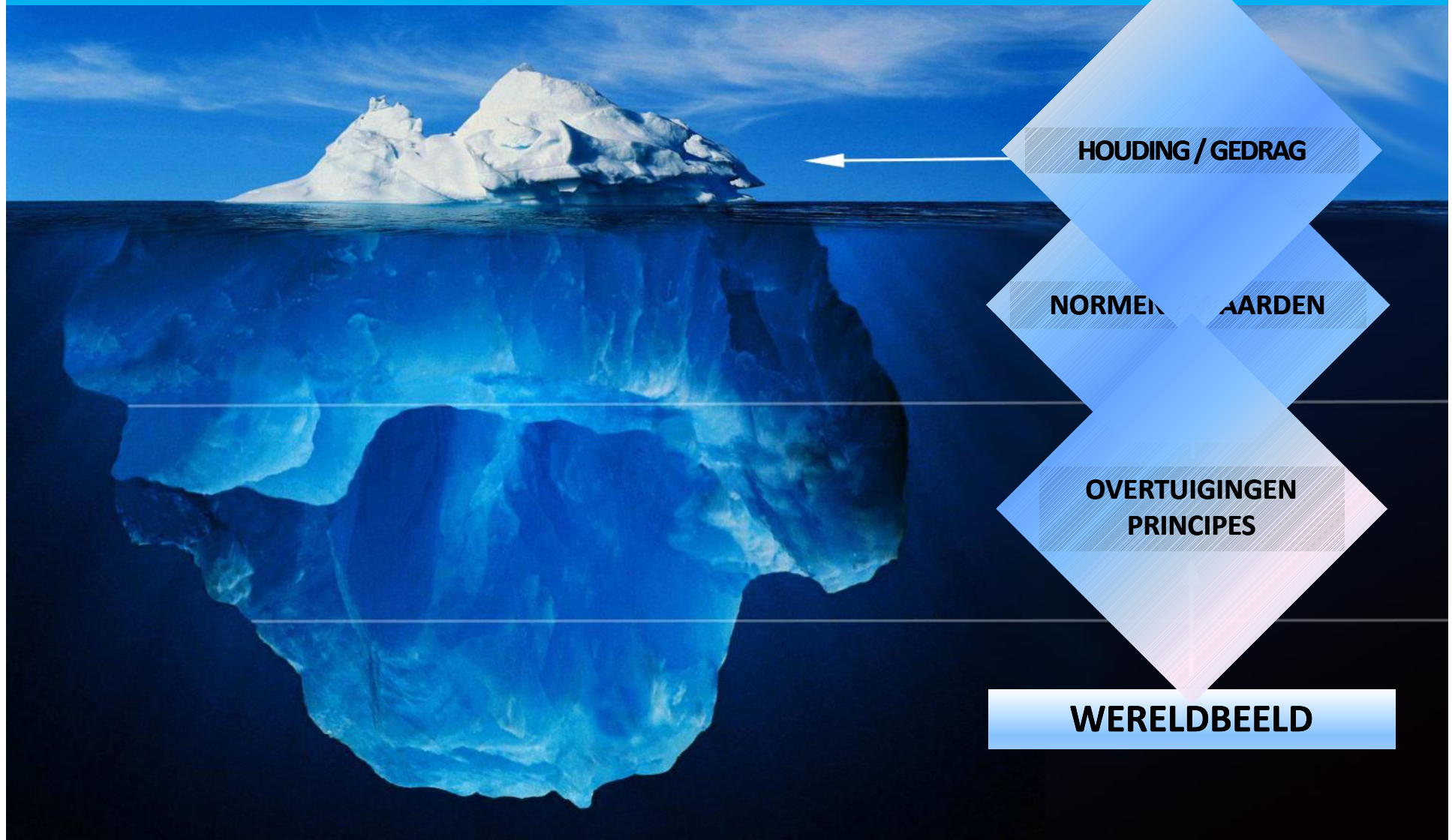
ZONDE

ERFZONDE

'zonde'

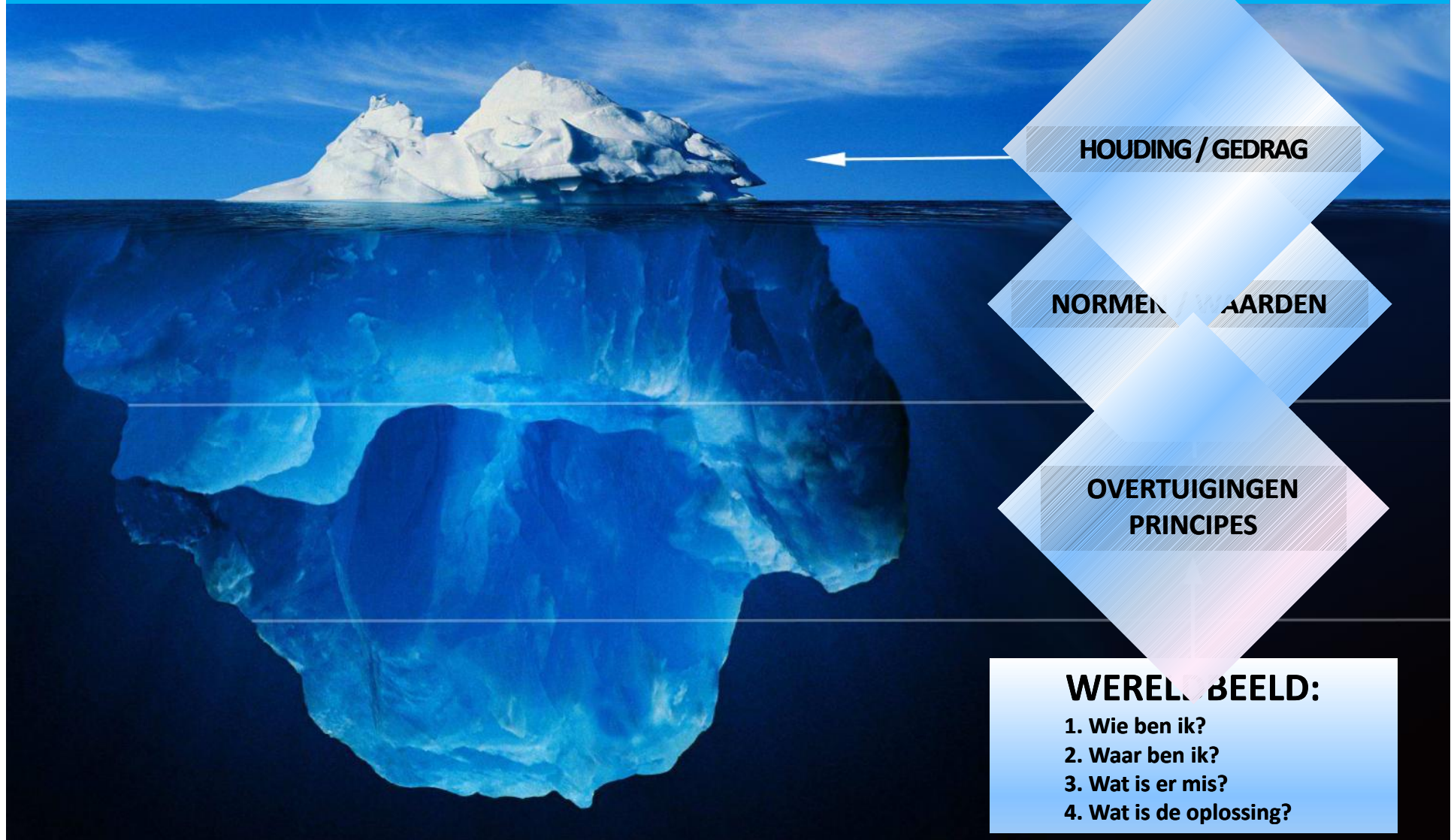
Wat mensen van ons te zien krijgen

...wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw denken, opdat u beproeft wat de goede, welbehaglijke en volmaakte wil van God is.

Romeinen 12:2

Wat mensen van ons te zien krijgen

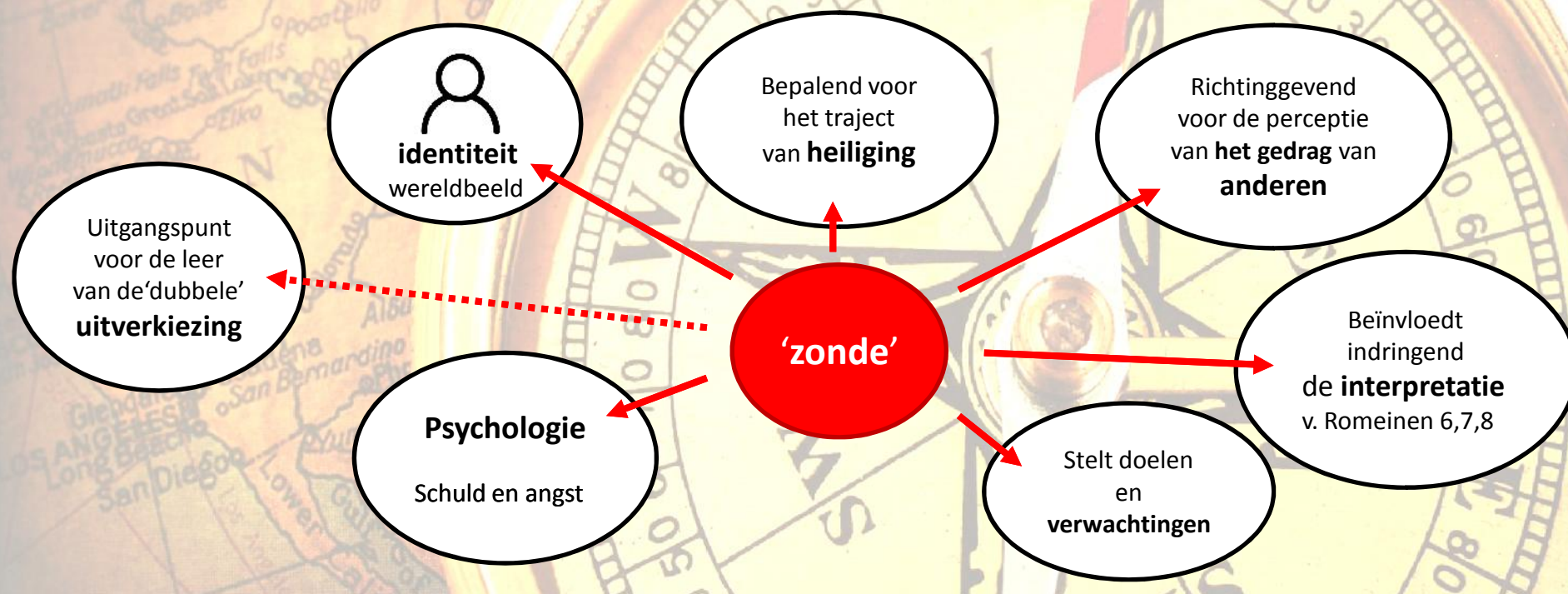
...wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw denken, opdat u beproeft wat de goede, welbehaglijke en volmaakte wil van God is.

Romeinen 12:2

De basis van het zonde georiënteerd evangelie

De leer van de erfzonde is niet enkel een 'beginsel' **maar een wereldvisie**

SCHEPPING > ZONDE > ERFZONDE

Wat mensen van ons te zien krijgen

The image features a large iceberg floating in the ocean. The tip of the iceberg is visible above the water, while the much larger base is submerged. To the right of the iceberg, three overlapping diamond shapes point towards the water level. Each diamond contains a text box. The top diamond is labeled 'HOUDING / GEDRAG', the middle one 'NORMEN WAARDEN', and the bottom one 'OVERTUIGINGEN PRINCIPES'. A white arrow points from the top diamond towards the water line. Below these diamonds is a white box with the heading 'WERELDVISIE:' followed by a numbered list of four items: 1. verloren zondaar, 2. verloren wereld, 3. zonde / vernietigend oordeel, and 4. evacuatie / hemel.

HOUDING / GEDRAG

NORMEN WAARDEN

OVERTUIGINGEN
PRINCIPES

WERELDVISIE:

1. *verloren zondaar*
2. *verloren wereld*
3. *zonde / vernietigend oordeel*
4. *evacuatie / hemel*

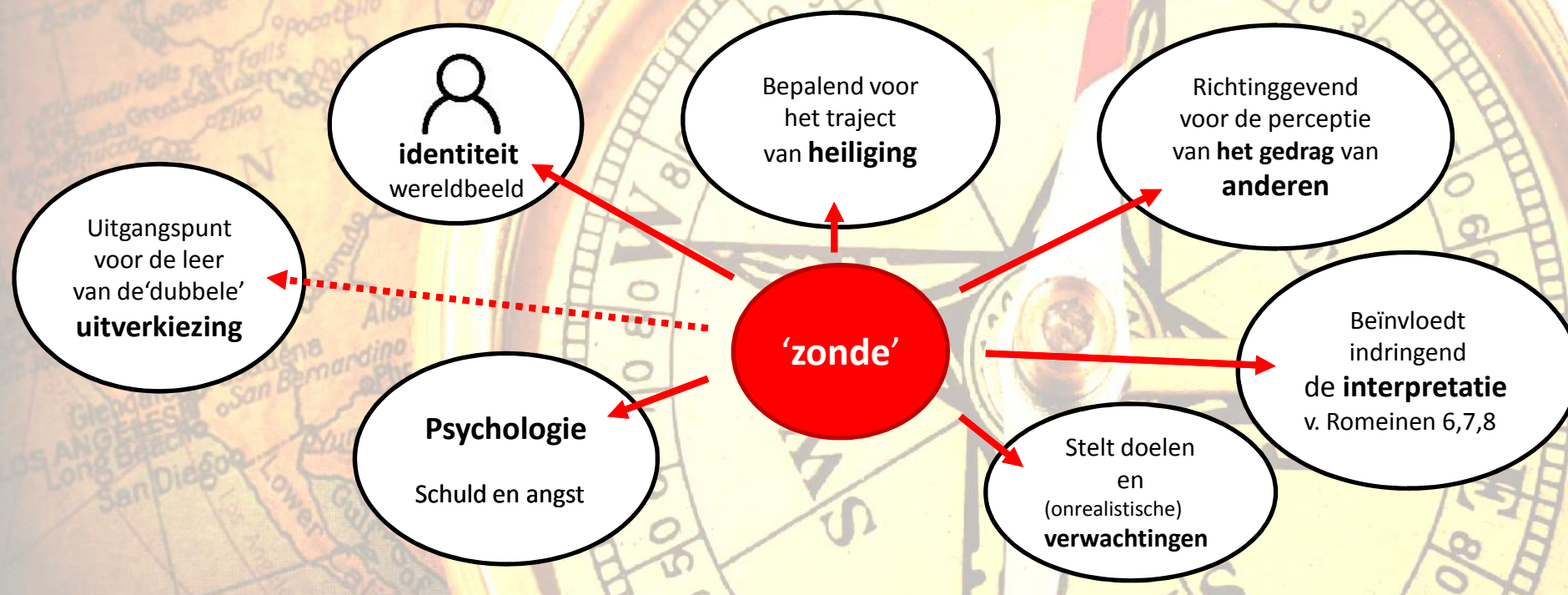
...wordt niet gelijkvormig aan deze wereld, maar wordt veranderd door de vernieuwing van uw denken, opdat u beproeft wat de goede, welbehaaglijke en volmaakte wil van God is.

Romeinen 12:2

De basis van het zonde georiënteerd evangelie

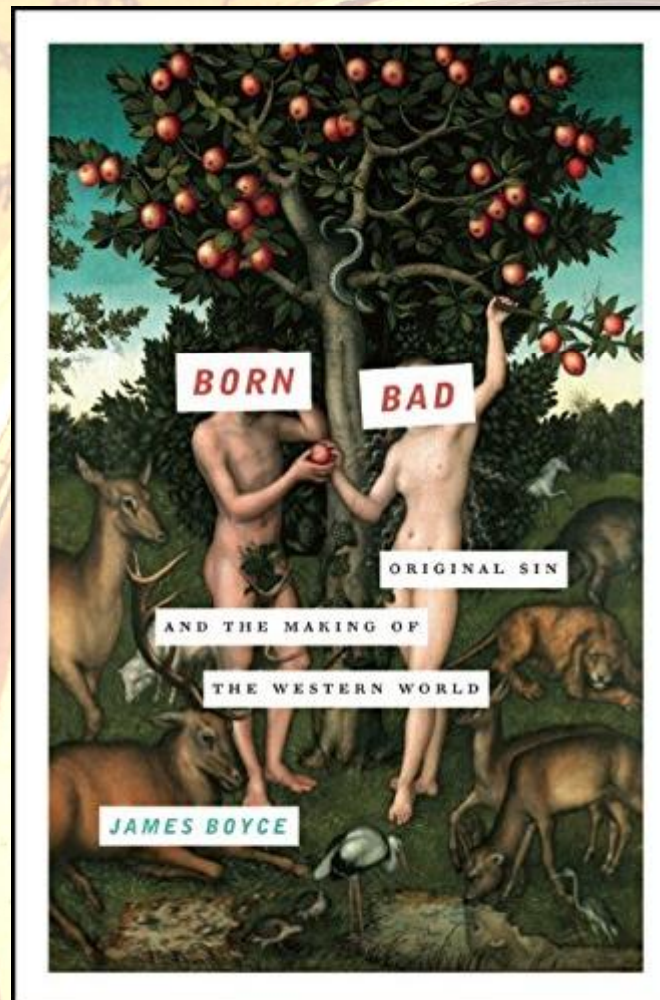
De leer van de erfzonde is niet enkel een 'beginsel' **maar een wereldvisie**

SCHEPPING > ZONDE > ERFZONDE

De leer van de erfzonde

Oorsprong en invloed zijn voornamelijk te herleiden tot Augustinus

De leer van de erfzonde

Oorsprong en invloed zijn voornamelijk te herleiden tot Augustinus

Belijdenissen boek 8 hoofdstuk 5:

Ik was gebonden aan de keten van mijn eigen wil. De vijand hield mijn wil vast en had er een ketting van gemaakt en had me er stevig mee vastgebonden.

Want vanuit de verdorven wil kwam hartstocht, en terwijl ik die hartstocht diende, werd ze tot een gewoonte, en terwijl ik aan die gewoonte geen weerstand bood, werd ze tot noodzakelijkheid.

...De keten van seksuele begeerte waardoor ik zo strak werd vastgehouden en de slavernij van wereldse zaken.

Hoe kan er zo'n vreemde afwijking zijn? ...de wil beveelt zichzelf te willen, maar wat bevolen wordt, gebeurt niet. Maar eigenlijk wil de eigen wil ook niet volkomen; daarom beveelt het ook niet volkomen ... dit is eigenlijk een zwakheid van de geest...

De leer van de erfzonde

Calvijn, bewonderaar van Augustinus, trekt pas alle registers open

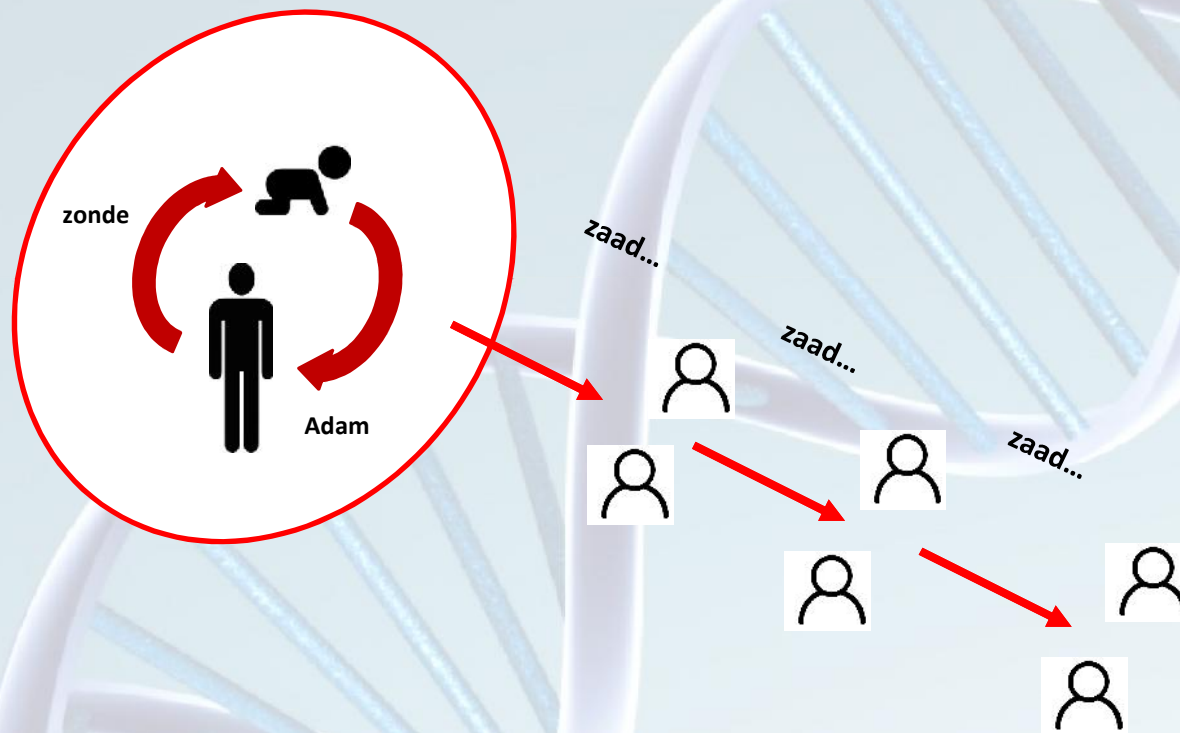
Institutes boek 2 hoofdstuk 1:

Het hemelse beeld werd vernietigd (in Adam) ... hij verstrikte en dompelde ook zijn nageslacht onder in dezelfde ellende. Dit is de geërfde bedorvenheid die de kerkvaders 'erfzonde' noemden ... Daarom werkten goede mannen (Augustinus bovenal) om ons te laten zien dat we niet door afgeleide slechtheid zijn bedorven, maar dat we een aangeboren gebrek hebben van de moederschoot af. ... *Daarom zijn wij allemaal, die afstammen van onzuiver zaad, besmet geworden met de besmetting van de zonde.* In feite, voordat we het licht van dit leven zagen, werden we bevuild en bevlekt in Gods ogen.

Adam door te zondigen, bracht niet alleen rampspoed en ondergang over zichzelf, maar stortte ook onze natuur in de vernietiging. ... hij besmette al zijn nageslacht met die bedorvenheid. Dus toen Adam werd geplunderd, kroop besmetting in de menselijke natuur. *Vandaar dat rotte takken voortkwamen uit een verrotte wortel, die de verrotting overdroeg aan de andere twijgen*

De leer van de erfzonde

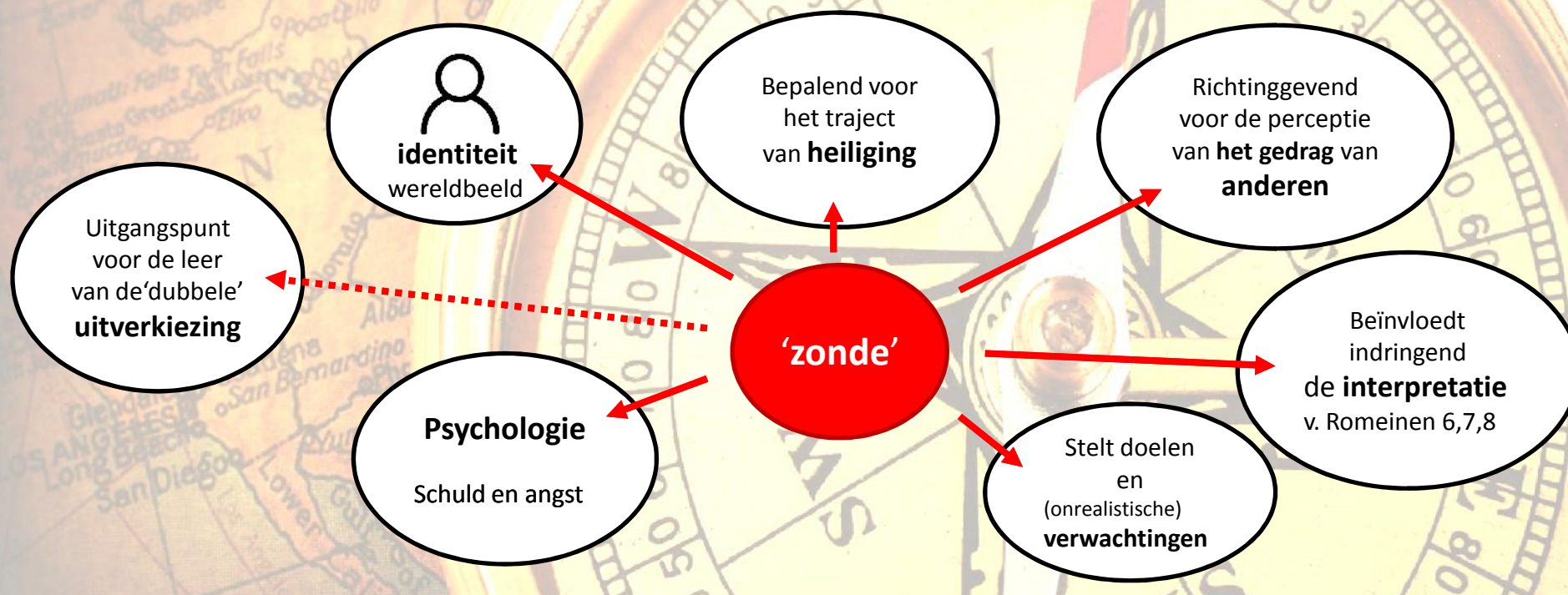
Het 'giftige besmettingsmodel' achter de leerstelling

De basis van het zonde georiënteerd evangelie

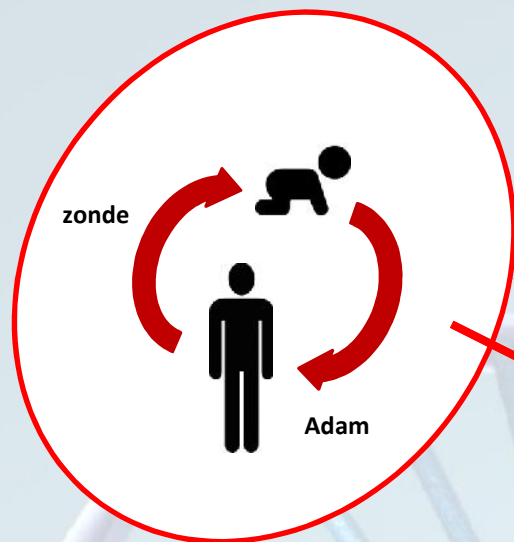
De leer van de erfzonde is niet enkel een 'beginsel' **maar een wereldvisie**

SCHEPPING > ZONDE > ERFZONDE

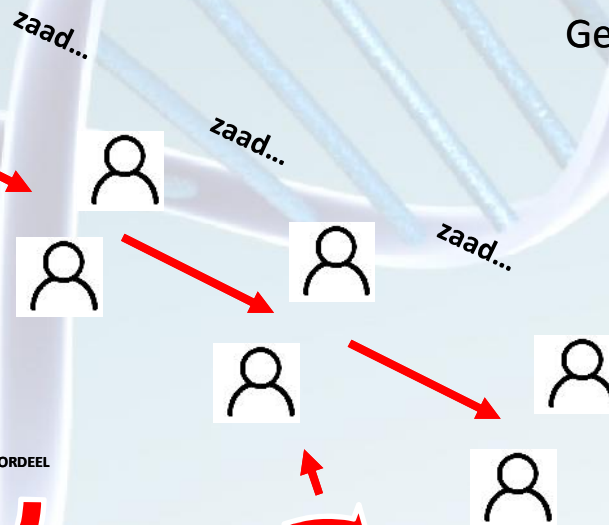
De rivaliserende theorieën over zonde

Beide opvattingen berusten op het zelfde wereldbeeld

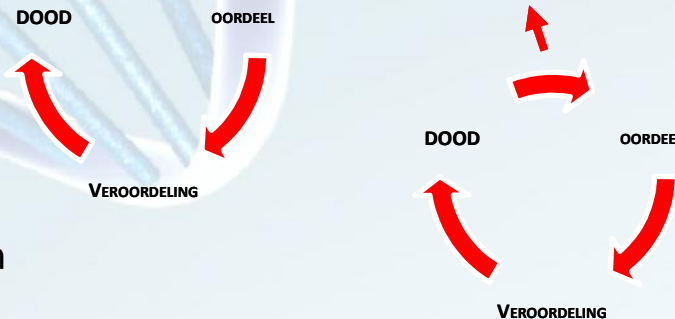
Augustinus/Calvijn:

De erfzonde=
een giftige besmettingsziekte
Geen vrije keuzemogelijkheid

Pelagius/Julianus:

Vrije keuze =
God zal je oordelen voor
persoonlijk begane zonden

Het grote debat

'erfzonde' *versus* 'vrije keuze'

	Augustinus/Calvijn	Pelagius/Julianus/Kelten
Kloof tussen God en mens	Grote kloof Heilig/verdorven Moraliteit is de maatstaf	Kleine kloof Gods kenmerken vormen de maatstaf
Schepping Theorie	Nadruk op de zondeval - <u>bedorven</u> schepping	Nadruk op de <u>goedheid</u> van de schepping boven de zondeval
Mensbeeld	Verdorvenheid benadrukt boven beeld van God	Beeld van God zijn wordt benadrukt boven de verdorvenheid
Keuze ?	Verdorvenheid houdt in: <u>geen vrije keuze</u> meer... Baby's zijn bij voorbaat veroordeeld, gaan bij sterven naar de hel	Het behouden beeld van God moet een <u>vrije keuze</u> inhouden Baby's, zijn niet bij voorbaat veroordeeld

EEN OVERZICHT VAN T.U.L.I.P.

thema

betekenis

Totale verdorvenheid

Mensen zijn dermate aangetast door de negatieve gevolgen van de erfzonde dat zij niet in staat zijn om rechtvaardig te zijn. Zij zijn altijd en onveranderlijk zondig. De menselijke vrijheid is volkomen gebonden door de zonde, zodat we enkel het kwade kunnen kiezen.

Total depravity

Onvoorwaardelijke uitverkiezing

Aangezien mensen niet zelf kunnen kiezen, heeft God door zijn eeuwig raadsbesluit sommigen gekozen of uitverkoren om rechtvaardig verklaard te worden, zonder enige voorwaarde aan die uitverkiezing.

Unconditional election

Beperkte verzoening

Het resultaat van de verzoening, waardoor God een zondige mensheid vergeven heeft, is beperkt tot degenen die Hij heeft uitverkoren.

Limited atonement

Onweerstaanbare genade

De genade die God de mens geeft om hun uitverkiezing waar te maken kan niet worden weerstaan, aangezien die door God besloten is.

Irresistable grace

Volharding van de gelovigen

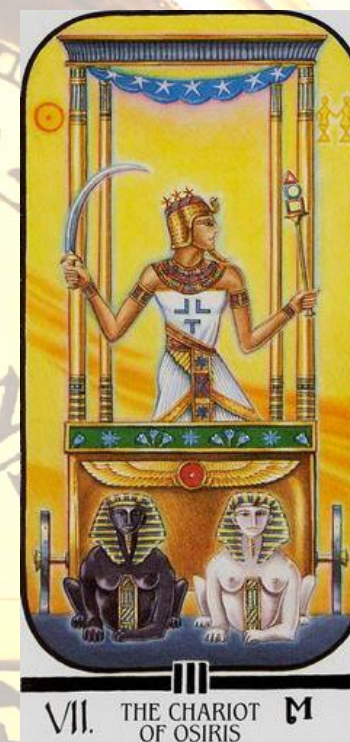
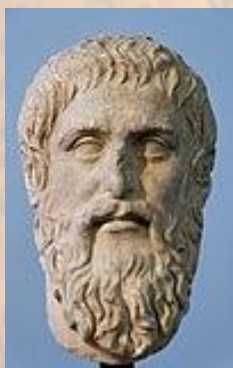
Aangezien God besloten heeft wie uitverkoren is, en zij die uitverkiezing niet kunnen weerstaan, zijn zij onvoorwaardelijk en eeuwig zeker in die uitverkiezing.

Perseverance of the saints

De leer van de erfzonde

Voedt het mensbeeld van **2 naturen**: de 'oude mens' en de 'nieuwe mens'

Platonisch - dualistisch model, *geen christelijk model*, met Egyptische roots...

"Wat de natuur van de ziel betreft, laat ik kort met een beeldspraak spreken
- een paar gevleugelde paarden en een wagenmenner.

Nu zijn de gevleugelde paarden en de wagenmennisers van de goden allemaal
nobel, van een nobel ras, maar die van andere (mensen)rassen zijn gemengd.

De menselijke wagenmennisers drijft hen in een paar; één van hen is nobel,
van nobel ras, en de ander is onedel en van een onwaardig ras,
en het noodzakelijk mennisers van beiden geeft veel moeilijkheden"

Zonde georiënteerd evangelie

Hoe het 'zonde' denkkader het evangelie in een hoek drijft...

Maakt 'zonde' tot de probleemzone voor de redenering, het vertrekpunt van elke evangelie conversatie

A

PROBLEEM?

DE ZONDE

- Ver van God
- openstaande zondesschuld
- Reddeloos verloren / hel
- Je bent een zondaar

Hoe kan ik van mijn zonden gered worden?

C

OPLOSSING?

HET KRUIS

- Het reddingsmechanisme
- Jezus stierf voor mijn zonden

D

EN NU?

OPROEP: bekering tot vergeving

KERKGANG: Godsvrucht = B & B

Zelfverloochening = ascetisme

Heiliging = detox kuur

EVANGELISATIE

B

HOOP/VISIE?

DE HEMEL

- Dicht bij God
- Zondevergeving (hoger doel?)
- Behoudenis / eeuwig leven
- kind van God

Schepping georiënteerd evangelie

Herkadert het evangelie in een veel bredere ruimte

Heerschappij van de dood vormt nu de probleemzone, het vertrekpunt voor elke evangelie conversatie

A

PROBLEEM?

DE SCHEPPING

...is veelbelovend, maar heeft het wel iets te betekenen?

Wat is de rol van de mens op aarde?

Dood en verderf lijken het bestaan van elke zingeving wel te beroven??

Dit probleem wordt zichtbaar:

- in de hele wereld (leefomgeving)
- in de maatschappij (samenleving)
- in het persoonlijke leven

C

OPLOSSING?

JEZUS DE HEER

...verzekert het bestuur en de zin van het bestaan voor de mensheid/schepping

Hij is rolmodel voor de ware mensheid.

Hij vernietigde de dood

door opstanding en bracht eeuwig & onvergankelijk leven

aan het licht

D

EN NU?

JEZUS IS KONING EN HEER

- erken en gehoorzaam Hem als dusdanig!
- Participeer in de realiteit/heerschappij in wording

B

HOOP/VISIE?

DE NIEUWE SCHEPPING

Betekenis zal het bestaan van de nieuwe schepping bepalen

Leven zal eeuwig en allesoverheersend zijn

De dood als systeem zal totaal vernietigd zijn op elk niveau:

persoonlijk/ maatschappelijk/wereld

Een alternatief denkkader...

Het 'verloren bewind' model

Er was eens een zeer machtige zakenman aan het hoofd van ruim de helft van een wereldbedrijf. Een ware koning, zijn wil was wet, het volledige dagelijkse beheer lag in zijn handen. Hij vloog in 1^e klasse de wereld rond, de persoonlijke secretaresse regelde werkelijk alles voor hem. Maar een kapitale fout bracht hem voor een evaluatie op de beheerraad van top aandeelhouders. Er werd voor het eerst een voorbeeld gesteld, wegens ernstig falen werd hij meteen ontslagen. Terug thuis kon hij zijn hoofdkantoor niet meer in, elke vorm van communicatie was droog gelegd. Over één nacht was hij plotseling machteloos geworden, zijn toebedeeld gezag kwijtgespeeld. Voor het bedrijf was de man nu dood en begraven, volledig buitengesloten. Hij was nog steeds dezelfde man, met visie en ideeën, maar dit alles was nu waardeloos geworden. Hij miste de autoriteit en de macht om in het bedrijf nog van enige betekenis of waarde te zijn. Hij stond nu niet langer aan het hoofd, hij was het bewind voor goed verloren geraakt...

Dit is een betere metafoor voor wat de mens overkomen is, *hij is zijn bewind over de aarde verloren*

Een alternatief denkkader...

Het 'verloren bewind' model (systeemmodel versus individueel model)

- ✓ De Scheppergod, de eeuwige Koning, heeft de mens als Zijn beelddrager, Koninklijk gezag en macht gegeven
- ✓ De mens heeft zijn heerlijkheid, zijn unieke verheven positie & functie binnen de schepping, verkwanseld
- ✓ De unieke relatie om in Gods naam als Zijn zoon te heersen over de aarde, is door zonde *onherstelbaar verbroken*
- ✓ God de bron van leven de rug toekeren door autonomie te verkiezen, verbreekt de unieke levenslijn. > fysieke dood
- ✓ De mens kent nu nog wel een zeker fysiek bestaan, maar de hoop op eeuwig leven is nu *ongrijpbaar geworden*
- ✓ Het leven vanuit een diepgaande verbondenheid met zijn Maker, in relatie tot deze schepping, *is in rook opgegaan*
- ✓ De mens bezat een kernrelatie binnen de scheppingsstructuur van verordende relaties, die een hoger doel beogen
- ✓ God had de aarde aan zijn voeten onderworpen, maar nu is hij zelf aan de aardbodem onderworpen door de dood
- ✓ De mens is nu niet langer in staat om te heersen, dood en vergankelijkheid overheerst nu de aarde...
- ✓ De dood is 'het systeem' dat de aarde nu regeert, omdat de mens zelf zijn plaats heeft verlaten *door God te verlaten*
- ✓ Gods plannen met de hele schepping zijn nu door de keuze van de mens *gedwarsboomd*...

Romeinen 5 is cruciaal voor het 'verloren bewind' model en... onze kijk op zonde

12 Daarom, zoals zonde door één mens in de wereld is gekomen en dood door zonde, en zo de dood over alle mensen is gekomen, in dat allen gezondigd hebben ...

13 - want tot aan de wet was er zonde in de wereld, maar zonde wordt niet toegerekend als er geen wet is; toch heeft de dood geregeerd van Adam tot Mozes, ook over hen die niet gezondigd hadden door te overtreden zoals Adam, die een voorbeeld is van Hem die zou komen. Maar de genadegave is niet zoals de overtreding. Want als door de overtreding van de ene de velen gestorven zijn, veel meer is de genade van God en de gave in genade die door de ene mens Jezus Christus is, overvloedig geweest over de velen. En de gave is niet zoals het zondigen van de ene. Want het oordeel was uit een daad tot veroordeling, maar de genadegave is uit vele overtredingen tot rechtvaardiging. Want als door de overtreding van de ene de dood heeft geregeerd door die ene, veel meer zullen zij die de overvloed van de genade en van de gave der gerechtigheid ontvangen in het leven regeren door de Ene, Jezus Christus. –

18 zoals dus één overtreding tot veroordeling strekt voor alle mensen, zo strekt ook één daad van gerechtigheid voor alle mensen tot rechtvaardiging en leven. Want zoals door de ongehoorzaamheid van de ene mens de velen tot zondaars zijn gesteld, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van de Ene de velen tot rechtvaardigen gesteld worden.' (Rm.5:12-21)

Romeinen 5 is cruciaal voor het 'verloren bewind' model en... onze kijk op zonde

12 Daarom, zoals zonde door één mens in de wereld is gekomen en dood door zonde, en zo de dood over alle mensen is gekomen, in dat allen gezondigd hebben ... (doorlezen als één lange zin...)

18 zoals dus één overtreding tot veroordeling strekt voor alle mensen, zo strekt ook één daad van gerechtigheid voor alle mensen tot rechtvaardiging en leven. Want zoals door de ongehoorzaamheid van de ene mens de velen tot zondaars zijn gesteld, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van de Ene de velen tot rechtvaardigen gesteld worden.' (Rm.5:12-21)

- In Adam hebben wij allen toen en daar 'gezonderd' → **SOLIDARITEITSPRINCIPE**
- Bijgevolg sterven wij ook allen omwille van de zonde van de éne mens en niet om 'onze zonde(n)!'!
- De dood 'regeert' nu over de gehele mensheid, alle opeenvolgende generaties, *omwille van de ene*
- De onmiddellijke dood is het gevolg van het opgeven van de Levensbron → **GOD is LEVEN**
- Let op de bewoording:** Wij zijn tot 'zondaars' gesteld niet omwille van 'onze' ongehoorzaamheid!

Romeinen 5 is cruciaal voor het 'verloren bewind' model en... onze kijk op zonde

12 Daarom, zoals zonde door één mens in de wereld is gekomen en dood door zonde, *en zo de dood over alle mensen is gekomen*, in dat allen gezondigd hebben ...

13 - want tot aan de wet was er zonde in de wereld, maar zonde wordt niet toegerekend als er geen wet is; toch heeft de dood geregeerd van Adam tot Mozes, ook over hen die niet gezondigd hadden door te overtreden zoals Adam, die een voorbeeld is van Hem die zou komen.

Maar de genadegave is niet zoals de overtreding. Want als door de overtreding van de ene de velen gestorven zijn, veel meer is de genade van God en de gave in genade die door de ene mens Jezus Christus is, overvloedig geweest over de velen. En de gave is niet zoals het zondigen van de ene.

Want het oordeel was uit één daad tot veroordeling, maar de genadegave is uit vele overtredingen tot rechtvaardiging. Want als door de overtreding van de ene de dood heeft geregeerd door die ene, veel meer zullen zij die de overvloed van de genade en van de gave der gerechtigheid ontvangen in het leven regeren door de Ene, Jezus Christus. –

De hele kwestie rond de 'erfzonde' is achterhaald; de relatie is verbroken, de dood regeert!

zonde - georiënteerd evangelie *versus* Schepping - georiënteerd evangelie

‘Hooft het woord van Jahweh, gij Israëlieten, want Jahweh heeft een rechtszaak met de bewoners van het land, omdat er geen trouw, geen liefde en geen kennis van God is in het land.

Vloeken, liegen, moorden, stelen en echtbreken! Men pleegt geweld, bloedbad volgt op bloedbad.

Daarom treurt het land, al wat er woont kwijnt weg, de dieren van het veld en alles wat vliegt;

zelfs de vissen in zee komen om.’ (Hosea.4:1-3)